

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
siv România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Chestiunea națională în delegațiuni.

Nu în delegațiunea ungurească, cum s'ar crede, ci în cea austriacă, chestiunea națiunilor împilate în Ungaria a fost foarte des și amănunțit discutată. Aceasta încă e una din notele caracteristice ale situației naționale din Ungaria și face parte din complexul de criterii al asuprii naționale dela noi. În vreme ce în delegațiunea ungurească a domnit cea mai perfectă armonie cu privire la chestiile interne, încât un străin ar putea să creadă că nici un fel de criză lăuntrică nu bântuie țara, durerile și plângerile noastre au trebuit să iasă în altă parte la iveală, în delegațiunea austriacă, căci nici un deputat, național nu a fost ales în delegația ungurească.

Este adânc revoltător acest mișelesc și brutal metod de a amuți glasul opoziției naționale în delegații. Majoritatea și guvernul unguresc dovedesc încă odată prin aceasta că față cu noi ele nu cunosc nici cea mai elementară considerație de lealitate și condescendență ce se practică în toate parlamentele lumii față de opoziții. Ele exploatează până la extrem și abuzează de rolul stăpânitor ce situația lor de majoritate parlamentară le încuviințează și dovedesc ura cea mai neîmbălzită față de alegătorii cari au trimis pe deputații naționali în cameră.

Constatăm că majoritatea și guvernul unguresc singur dau concursul lor cel mai eficace acelor cari prin toate mijloacele caută să producă o prăpastie între popoa-

rele din această țară, înstrăinându-le și ultimul rest de simpatie care le ar putea uni. Alegătorii români nu vor uita acest fel de a trata pe aleșii lor în cameră și nimeni să nu se mire de felul cum îl vor răsplăti.

Dacă însă deputații noștri au fost împiedicați de-a apăra interesele noastre în delegații, delegația austriacă a primit rolul de-a ne reprezenta pe noi în sfatul comun al monarhiei. Într-o serie întregă de discursuri interesele națiunilor din Ungaria au fost reprezentate și apărate cu căldură de către delegații austriaci. Cu deosebire deputații cehi și creștini-sociali au protestat împotriva politicii de maghiarizare.

Câtă vreme în lăuntru monarhiei, în Ungaria sunt națiuni asuprite de alte națiuni mai puternice, politica noastră externă nu va izbuti să cucească simpatia popoarelor din Balcani. Cum s'ar putea ca aceste popoare să aștepte liberarea lor dela acei ce subjugă și desnaționalizează alte neamuri? Ideia aceasta a fost rostită în delegația austriacă în mai multe rânduri. Cu deosebire discursul deputatului român bucovinean dl. Hurmuzachi a produs cea mai bună impresiune. Dl. Hurmuzachi a arătat cum politica de desnaționalizare din Ungaria este o piedică pentru scopurile monarhiei în Balcani, căci ea înstrăinează simpatiile și încrederea către monarhie a popoarelor de acolo.

Chiar însuși faptul că dl. Hurmuzachi, reprezentantul unui popor de 240.000 de suflete a putut intra și vorbi în delegațiuni a arătat, că românii în Austria se bucură de drepturi mult mai mari decât în Un-

ria, unde 3 milioane de români nu au dobândit nici un reprezentant în delegațiuni.

Deosebirea dintre soarta popoarelor în cele două părți ale monarhiei a arătat-o delegatul creștin-social dl. Axmann. *In Austria, spunea el, reforma electorală s'a făcut în bună învoială cu toate națiunile, iar în Ungaria guvernul își bate capul cum să răpească drepturile cele mai sfinte ale naționalităților.*

Față de tendințele de emancipare ale Ungariei, dl. Axmann a zis următoarele: »Ungaria ar trebui să-și dea seama, că desfacerea monarhiei ar putea însemna începutul unui războiu european. *Atunci fără îndoială România și Serbia și-ar revendica pe conaționali lor din Ungaria și nici cehii nu vor uita de slovaci și vor revendica chiar și pe cei maghiarizați.*«

Un bun răspuns au primit ungurii pentru caraghioasa lor pretenție, ca ministrul de externe să-i apere de atacurile presei străine.

»Ungurii găesc cu cale, a zis delegatul ceh dl. Kramar, de a cere ministrului de externe, ca față de atacurile din străinătate, el să declare prin biroul său de presă, că nicăiri naționalitățile nu o duc mai bine ca în Ungaria. Este o concepție îngustă de a crede, că marile ziare europene s'ar lăsa înșelate prin biroul nostru de presă. Ungurii, ce-i drept, au fost crezuți multă vreme o națiune cavaleasă, dar azi când toată lumea s'a convins de contrarul, biroul nostru de presă nu va schimba lucrul acesta. *Intr'un astfel de caz nimic nu*

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI.

Pe Unter den Linden.

De Sever Bocu.

Berlin, 8 Martie 1908.

E Duminecă. O zi splendidă de primăvară. Pe Unter den Linden strada cea mai frumoasă din Berlin, se desfășoară în toată splendoarea sa luxul capitalei germane.

Dela vestita poartă triumfală de Brandenburg până la Dom și până la palatul Imperial, cât ține Unter den Linden, mișună sute și mii de oameni.

Priveliștea este într'adevăr superbă. Toalete scumpe, cari tradează pe dame din înalta societate, flori apoi iar flori. Strada e toată numai parfum. Printre bogatele toalete și indispensabilul joben al bărbaților contrastează foarte viu mulțimea uniformelor, dintre cari unele foarte elegante, altele poate chiar prea bogate, colțuri aurite cari strălucesc în bătaia razelor de soare.

Pe locul rezervat pentru trăsuri, trăsuri aproape de loc, automobile însă aleargă cu sutele, cari de cari mai elegante. Prințul cutare, contele cutare, observă privitorii. Caracteristic pentru viața dezvoltare a orașelor: în Berlin automobilul scoate aproape cu desăvârșire din circulație trăsura și calul. Ceeace de altfel nici nu e păcat aici, căci cele puține câte au mai rămas nu sunt deloc menite să ridice estetica stradelor.

Elita capitalei, trece pe Unter den Linden și iese la Thiergarten, șoseaua Berlinului. La

poarta de Brandenburg mulțimea stă pe loc să privească. Automobilele trec prin cele patru colonade — cea din mijloc este rezervată exclusiv membrilor familiei imperiale — Iese apoi pe admirabilul platou, care are în față monumentul împăratului Friederich (der alte Fritz) cu balustrade de marmoră și două fântâni săritoare, la dreapta monumentala zidire a Reichstagului, care are iarăși în față statuia colosală alui Bismarck. Statuia înfățișează pe cancelar în uniformă de general prusac, răzimat cu mâna de sabie. Pe soclu o mulțime de reliefuli, înfățișând fapte din viața marelui cancelar. Câțiva metri dela statue se ridică imensul turn (Siegestaule) ridicat în amintirea războaielor glorioase dela 1864, 1866 și 1870. Monumentul, 70 de metri înalt, este cea mai însemnată operă arhitectonică a Berlinului. Urcând până sus, se deschide o privire asupra întregului Berlin, care însă la nord fie zarea cât de curată, nu-i poate ajunge capătul.

Până aci petrecem automobilele, ne reîntoarcem apoi pe Linden. Afluența publicului colosală. Pătrundem numai încet înainte. Cam la mijloc, unde strada întretăiată de Friedrichstrasse, cea mai frecventată stradă a Berlinului, pe care se află magazinele — tumultul este aproape primejdios. Trebuie să fi precaut când treci. Câțiva pași mai la vale, nu mai e vorbă de a înainta. Mulțimea închide trotuarul imbulzindu-se la o vitrină. Mă apropii și eu.

— König Karl von Rumänien — observă unul, în vreme ce apropiindu-mă văd într'adevăr la vitrina Artur Fischer, portretul în ulei, foarte bine reușit a Majestății Sale Regele Carol. Nemții

il privesc cu admirație și și însoțesc impresiile cu observații foarte măgulitoare la adresa regelui României. Un sentiment de mândrie simțim par'că auzind aceste observații, cari se restrâng încâtva și asupra noastră.

Ceasul e 11 și 1/2. Un sunet particular de automobil se aude din sus.

— Der Kaiser! Der Kaiser! — răsună deodată din mulțime, care se imbulzește spre marginea trotuarului.

În clipa următoare se și ivește automobilul într'adevăr împărătesc; în el: Monarhul. Mulțimea îl salută, fără nici un surlă, foarte respectuos. Monarhul, îmbrăcat în uniformă de general, privește în dreapta și în stânga și resalută. E serios, și putea zice moros. Berlinezii sunt însă obișnuiți cu el, căci în câte o altă zi iese și de două trei ori pe Unter den Linden. Nu se vede nici un semn de vre o măsură polițială excepțională. Membrii familiei împărătești, se plimbă aici, ca membrii familiei regale române în București, fără nici o pază deosebită, în deplină siguranță. De astă dată însă împăratul totuși pare mai trist ca de obicei. Berlinezii observă aceasta, unii cred chiar că afacerea scrisorii lui către ministrul de marină englez, care a stârnit o agitație internațională, este cauza supărării monarhului. Automobilul trece ca săgeata prin colonada din mijloc, cea împărătească, a porții de Brandenburg și apucă spre Thiergarten.

Noi ne urmăm însă calea pe Unter den Linden. Străbatem cu greu până la platoul din fața Domului și a Palatului Imperial. De aici nu mai putem înainta. Mulțimea ține ocupat întreg pla-

poate fi de folos, decât adevărul. Când șovinistii vor face o politică națională cu adevărat liberală, atunci ei nu vor avea nevoie de biroul de presă și de minciuni și întortochieri, și toate ziarele din lume se vor întoarce la vechea lor părere asupra Ungariei. Însfârșit dl Kramar a prevenit pe ministrul de externe de a nu face demersuri în direcția aceasta, căci s'ar face curat de ris și ar primi dela marile ziare cinstitile ale continentului un refuz, pe care nu l-ar mai uita.

În discuția bugetului armatei comune am înregistrat o declarație caracteristică. Dl Hurmuzachi a asigurat pe ministrul de război de simpatiile românilor bucovineni pentru armata comună. Oare un delegat român din Ungaria ar fi putut să spună despre noi același lucru? Nu credem sau numai cu multe rezerve, căci partea armatei recrutată din Ungaria se supune tot mai mult datorințelor de maghiarizare ale șovinismului unguresc. Un număr însemnat de discursuri s'au ocupat în delegația austriacă de aceasta chestiune.

Delegații Kramar, Klofac, Clam-Martiniz, Axmann, Schlegel, Dobernigg au constatat și au protestat pe rând împotriva acestui lucru. Dl Klofac a spus că lupta pentru comanda ungurească nu a fost decât un simulacru de luptă din partea ungarilor, o stratagemă pentru a obține altceva, limba de regiment ungurească.

Astăzi nu mai sunt decât vre-o 4—5 regimente cu limbă de regiment neungurească, iar la celelalte regimente, 52 la număr, cum a arătat însuși ministrul de război Schönaich, limba ungurească se impune tuturor soldaților ca limbă de regiment și este un puternic mijloc de maghiarizare. Dacă lucrul acesta nu se va schimba, atunci într'un viitor apropiat vom vedea, spune un delegat, că simpatiile pentru armată se vor stinge și nimeni în delegația austriacă nu va mai vota bugetul armatei.

Am socotit necesar să înregistrăm aceste glasuri de simpatie pentru noi în delegația

austriacă. Ele ne arată iarăși deosebirea dintre Austria și Ungaria.

În opoziție cu Ungaria, în Austria toate partidele și toate națiunile sunt străbătute de un spirit nou și modern, de spiritul toleranței naționale de duhul libertăților naționale și de ideea că orice popor are dreptul de a trăi și orice împilare și nedreptate națională trebuie osândită și combătută.

Trimitem salutul nostru de recunoștință delegației austriace pentru călduroasa apărare și reprezentare a noastră, atunci când glasul nostru e amuțit prin tirania absolutismului național unguresc.

Iar cât pentru stăpânitorii noștri, nu se poate închipui, credem, o osândire mai gravă, un afront și o rușine mai usturătoare decât acest salut, pe care îl trimitem apărătorilor noștri dintr'o altă țară. Judece ei câtă dragoste și alipire de țară poate rezultă pentru noi din aceste constatări de mai sus!

La temniță. Azi am primit dela Curia din Budapesta sentința definitivă în afacerea procesului intentat de procuratura contra redactorului nostru Ioan N. Iova, pentru adresa de aderență a românilor vienezi către deputatul Vaida (numărul dela 19 Aprilie 1907 al »Tribunei«).

Recursul dlui Iova a fost respins și dsa va avea să-și înceapă încurând osânda de 6 luni temniță la Seghedin.

În felul acesta pe vară vor fi d'odată trei inși în temniță pentru articole publicate în »Tribuna«, și anume:

V. Nițescu pe 3 luni;

Dr. D. Lascu pe 6 luni și

I. N. Iova pe 6 luni.

La rând vine acum redactorul nostru Sever Bocu, împotriva cărui sunt intentate 3 procese și îndată ce se întoarce din străinătate, unde e dus pentru căutarea sănătății, procesele se vor și pertracta.

toul, urcându-se și sus pe treptele Domului, inundând terenul din fața Muzeului Friedrich, a universității până la statuia Alexander Humboldt. La palat poliția a tras cordon. Ocup un locșor în fața monumentului celui mai imponent din Berlin, alui Wilhelm cel mare, vis-à-vis de poarta cea mare a Schlossului. Monumentul este într'adevăr colosal. Figura călare de bronz a împăratului este de 9 metri. Un Geniu conduce de frâu calul împăratului.

La patru colțuri, patru lei, uriași stau culcați pe trofee de război. Pe soclu o mulțime de relieuri, dintre cari se poate distinge din departe figura lui Bismarck și Moltke. Poliția a tras și aici cordon.

Ce așteaptă mulțimea aceasta? Schimbarea gardel la palat care se face zilnic la 12 cu muzica. Deodată mulțimea mai așteaptă și pe împăratul, care este în Thiergarten. La 12 fix se schimbă garda. Actul este foarte ceremonios. Garda sosește cu muzica în frunte. Se fac obișnuitele formalități militare. Se cântă imnul. Muzica mai cântă apoi vre-o 1/2 de oră și pleacă. Actul s'a isprăvit. Mulțimea însă stă necăuită. Așteaptă pe împăratul. Iată că nu se lasă mult așteptat; din departe se aude sunetul împărătesc al automobilului. Unter den Linden este extrem de animată. Sosește în fața noastră automobilul. Ne descoperim respectuos capetele. Împăratul, tot moros. Ne resalută destul de afabil. Automobilul intră în Palat.

Palatul imperial se știe este nu numai cea mai mare și mai imponentă clădire a Berlinului ci și cea mai veselită reședință împărătească din Europa.

Începând din vesul XV de când își datează originea, toți monarhii căli l-au locuit, au adăugat ceva la el și nimeni n'a stricat nimic de ce au adăugat ceilalți. Astfel că și acum stau zidurile prăgărite și deteriorate rău de vreme, cu ferestre vechi, roase de carii, înfățișându-ne veacurile câte au văzut, alături de arhitecturi mai moderne, conform vremii în cari s'au zidit. Interiorul? Fabulos! Atâta bogăție, aur, artă, strălucire, ca nici unde. Despre asta însă poate într'un alt folleton.

În sfârșit pe Unter den Linden s'a rărit lumea. E la două ceasuri, lumea pleacă la masă. Până la 5 e liniște pe Linden. La 5 începe apoi din nou și durează poate până la alte 5, din dimineață. Strada pasionată a nopții este însă nu un Unter den Linden ci Friedrichstrasse. Aici este o viață de noapte de neînchipuit.

În valuri bogate de lumină, curge, curge neîntrerupt roiu de oameni. Stada e veselă și intimă. Tot la al treilea, patrulea portal, câte un cabaret panoramic, bal mascat, etc. Cafenele pline. Lumea iasă, intră și mișcarea aceasta se isprăvește numai cu ivirea aurorei. Pentru publicul din Friedrichstrasse începe atunci vremea repaosului. Până la 9 strada e în repaos. La 9 se începe din nou mișcarea. Aici sunt marile magazine, câte una adevărat labirint, cari stau deschise până la 9 seara.

În vreme ce însă Friedrichstrasse este de un caracter cu totul democrat, pe Unter den Linden se plimbă un public mai distins și select.

Ministrul Ioan I. Brătianu despre situația la țară.

În ședința de Marți a Senatului României, răspunzând interpelării d-lui Olănescu, ministrul de interne dl *Ioan I. Brătianu* a rostit următoarea vorbire:

Domnilor senatori,

Probă că n'aveam nevoie de indemnul d-lui senator Olănescu pentru a lua toate măsurile necesare este că, tocmai, poate, unele din ele au făcut ca acei, cari cred că e bine să nu lei măsuri decât post factum, să se sperie și să creadă, că situația este mai primejliasă decât cea obișnuită la această epocă a anului. În urma celor întâmplate anul trecut însă, este de datoria guvernului ca să previe ori ce soi de conflict și să urmărească ori ce incident.

Opinia publică, neobișnuită cu măsuri preventive, este prea dispusă să agraveze incidentele cari se ivesc.

În privința incidentului despre care a vorbit d-nul Olănescu, am de spus că dsa a fost rău informat, pentru că procurorul a fost la fața locului; administrația a cercetat.

Acel manifest s'a răspândit, numai în câte-va exemplare; se urmăresc cercetările pentru a se găsi origina sa. Pe cât știu eu, nu eră imprimat — exemplarul ce am văzut eră scris cu mâna.

El poate să fie faptul izolat al unui mizerabil, cum sper că se va afla.

În orice caz, am ca principiu de a acorda însemnătate la ori ce fel de incident și de a-l urmări ca și când ar putea fi grav.

Cred, că între cele două greșeli: de a neglija un fapt care poate avea consecințe serioase, sau de a urmări un incident care poate fi fără importanță, este mai bine să cădem în greșeala cea de a doua.

Fiți sigur că suntem cu ochi deschiși și că am luat toate măsurile preventive; că peste tot unde va fi nevoie să facem act de autoritate îl vom face la timp, pentru a nu avea nenorocirea de a l face cu prisos mai târziu.

Profit însă de ocaziunea care mi se oferă, pentru ca să rog pe toate persoanele conștiente, să dea concursul lor luminos pentru împacarea spiritelor. A avut dl Olănescu o expresie nenorocită, și necorespunzând realității, când a spus, că majoritatea călcându-și pe conștiință, a votat legile. Fac apel la conștiința opozițiunii ca să înlesnească cu sinceritate și lealitate aplicația acestor legi. (Aplauze).

Fac apel să nu uităm fiecare din noi, că este un moment în care toți trebuie să facă eforturi pentru această înfrățire, cu jertfale chiar a oarecărui interese strâmte și personale.

De sigur, dacă este o greutate mare, în lipsa de lumină a spiritului țărănilor, nu pot însă să nu mă plâng că în multe părți n'am găsit nici din partea proprietarilor și mai ales a arendașilor, destulă inteligență a situației.

Credeam, d-lor, că, în asemenea momente, nu este nevoie să dăm indemn ca înțelegerea să se facă cât se poate de frățește din toate părțile.

Încă odată, termin cuvântarea, rugând în special pe dl Olănescu, ca dsa și toți amicii d-sale să exercite toată influența morală, pe care o poate exercita, asupra acelor cari ascultă de cuvintele d-sale, pentru ca legile votate, odată votate, să nu mai fie considerate decât ca legi ale Statului nostru, iar nu legi făcute de adversari politici.

Cu concursul tuturor, cu reformele cari s'au făcut, cu supraveghere și priveghere, sunt sigur că vom trece în condițiuni bune anul agricol care începe. (Aplauze).

Din România.

Dela Senat. Senatul a ridicat ieri ședința în semn de doliu pentru moartea regretatului Alexandru Nicolaid, vicepreședinte al Senatului.

Dl președinte în numele biroului Senatului, dl Anton Carp în numele guvernului, dl Valerian Urseanu din partea senatorilor, aduce elogiul defunctului și exprimă adânci regrete pentru pierderea lui.

S'a ales apoi o comisiune care să plece la Craiova ca să aziste la înmormântarea regretatului Nicolaid și să depună o frumoasă coroană pe mormântul lui.

Vorbirea deputatului V. Goldiş

rostită în şedinţa dela 10 Martie a dietei ungare.

Onorată Cameră! Cu prilejul aducerii în discuşune a proiectului de revizuire a regulamentului camerei, îndeosebi domnii deputaţi disidenţi...
Molnár Jenő: Partida stângă (Iaritate).

Okolicsányi László: Aşine te maghiare! Partida stâng!

Vasile Goldiş: au făcut obiecţiuni (sgomot)...
Preşedintele: Rog linişte!

V. Goldiş: că propunerea de revizuire a regulamentelor dietei s'ar fi adus în discuşune cându-se regulamentul. Păreră aceasta a deputaţilor din stânga au pretins că o explică prin faptul că nu toate proiectele depuse la biroul camerei au fost retrase ci s'a făcut deosebire între proiectele guvernului şi acele depuse de singurii deputaţi (sgomot în stânga).

Preşedintele: Rog linişte.

V. Goldiş: în chestia aceasta onorată cameră a deis deja. Astfel dar a se reveni asupra ei cred că nu se poate îngădui şi nu intenţionez să-mi arăt părerile în această afacere (sgomot mare în stânga).

Preşedintele: Rog linişte. În genere, e un sgomot, încât nu aud pe orator. Dacă d-nii deputaţi continuă astfel, volu fi silit să suspend şedinţa.

V. Goldiş: Oricum ar sta însă afacerea, trebuie să trecem peste ea. Chiar dacă am primi însă afirmarea că prin aducerea în discuşune a revizuirii nu s'a adus nici cea mai mică atingere regulamentului, am curajul să afirm că li s'a adus ştirbire principilor adevăratului şi nefalsificatului parlamentarism.

E un fapt ce nu se poate nega, că adunarea deputaţilor, ca unul dintre factorii legislativei, este suverană în acţiunile şi activitatea sa; cu toate acestea, nu se poate cătuşi de puţin afirma, că oricare adunare a deputaţilor (ori diete) ar fi îndreptăţită să hotărască în orice chestie. Această putinţă de desăvârşită acţiune a camerei, după a mea părere mai mult numai aparentă, se limitează prin mai multe împrejurări, pe cari jurisconsultii de stat le prezintă în operele lor, dintre cari împrejurări îmi permit însă a recomanda două atenuări onorabilei camere.

Acţiunea nelimitată a camerei este, mai presus de toate mărginită de celalalt factor al legislativei, Coroana, fără a căruia involve, natural, dietea nu poate aduce lege viabilă. Acesta este unul dintre factorii cari limitează libertatea de acţiune, absoluta libertate a dietei. Între celalţi factori este însă unul, care poate că are aceeaşi însemnătate ca al doilea factor, Coroana, şi acesta este opinia publică a ţării. Camera de-asemeni nu i autorizată să facă nimic împotriva opiniei publice a ţării, fără a strica ordinea publică.

Manifestarea acrasta a opiniei publice de altminteri este cel dinfălu şi cel mai însemnat aşa numit impedimentum publicae honestatis. Camera care ar ajunge să fie silită a aduce hotăriri potrivnice opiniei publice, în loc să întărească ordinea în stat, dincontră: ar slăbi-o, iar poporul ar fi împins la nemulţumiri şi ar crea situaşune pe care apoi o altă cameră s'o leculască, schimbând ceea ce dietea precedentă a decis în chip greşit. Din acest principiu al parlamentarismului nefalsificat urmează că la deschiderea unui parlament e obiceiul să se înşire ce are misiunea să facă şi deja înainte de a se deschide o cameră, se ştie cari sunt problemele sale.

Între aceste probleme se numără mai înainte de toate cele referitoare la necesităşile ordinare ale ţării, ce se repetă din an în an. Astfel: bugetul, oferirea recruşilor, convenşile cu statele vecine, urmează apoi afacerile mai mărunte, care nu-s de importanţă generală, ci se referă numai la rezolvarea unor chestii deosebite. Aşa cred, on. cameră că de chestia aceasta se ţin şi regulamentele referitoare la ordinea discuşunilor camerei. În ţara noastră din cauza relaşilor curioase, ordinea debaterilor camerei e mai ales de mare importanţă, în aşa grad, încât rivalizează cu oricare lege fundamentală a ţării.

Că ce importanţă mare are regulamentul camerei în parlamentul nostru, aceasta o dovedeşte aşa numitele lupte ale naşionalităşilor. Căci în realitate, dacă privim mai de aproape luptele naşionalităşilor, atunci vedem că punctul de plecare al acestora a fost lupta parlamentară dezvoltată în jurul imunităşii regulamentului camerei.

De unde a plecat această luptă, aşa numită naşională? A plecat de acolo, că opozişia a pretins susşinerea imună a regulamentului camerei. Întreb dară on. Cameră, că după ce a trecut marea furtună, care aşa zicând a împiedecat ani de zile puterea de acşune a ţării, cu ocazia nouilor alegeri, a alegerilor din 1906, a câştigat oare acest parlament împuţernicirea dela naşlune, ca să modifice regulamentul parlamentului? Eu dincontră on. Cameră aşa ştiu, că candidaşii de deputaşi ai coalişiei, cu toşii, nu numai că n'au dorit ca actualul parlament să schimbe regulamentul camerei, ci dincontră vorbirile lor de program, în vorbirile de corteşire cu ocazia alegerilor, în tot locul au spus că vechiul regulament al camerei trebuie susşinut ca o sfinşenie. E sigur, on. Cameră, că opinia publică a naşlunii în 1906 a fost de ferma convingere, că deputaşii lor aieşi în decursul acestei sesiuni, în nici un caz nu se vor gândi să schimbe regulamentul camerei, tocmai acel regulament cu ajutorul căruia a ajuns majoritatea de acum la majoritate.

Muzsa Gyula: Această chestie internă a camerei nu împoară deloc pe alegători.

Vasile Goldiş: E adevărat, on. Cameră, că regulamentul camerei e aşa zicând chestia internă a parlamentului (Sgomot), dar îndrăznesc a obiecşiona, că regulamentul camerei din cauza rapoartelor noastre curioase, are o însemnătate foarte mare. Căci dacă n'o recunoaştem aceasta, atunci micşorăm de tot luptele fostei opozişii, referitoare la susşinerea regulamentului camerei, atunci acei domni, împreună cu comitetul dirigent, în frunte cu conducătorii naşlunii, au făcut un lucru fără folos, când s'au luptat contra regulamentului camerei. Regulamentul camerei e un astfel de interes al ţării, că după convingerea mea, şi după convingerea de mai înainte a domnilor voastre, să le schimbăm pe acestea fără să întrebăm opinia publică a ţării, nu e permis, sau facem un lucru imparlamentar.

Eu însumi am fost martor, am auzit vorbirea ministrului de culte Apponyi, pe care a rostit o cu marele lui talent oratoric la picioarele statuei martirilor libertăşii din Arad, cu ocazia adunării poporale, când au fost întrunişi mil şi mil de oameni ca să asculte pe acest celebru orator al Ungariei. Eram şi eu acolo, am suşit cum detună cu vorbele lui frumoase contra acelora cari au voit să ridice toporul contra celei mai mari siguranşe a constituşiei Ungariei, contra regulamentului camerei. (Sgomot).

Preşedintele (sună). Linişte mă rog!

V. Goldiş: Am auzit cum contele Apponyi Albert, a făcut mărturisire pe piaşa libertăşii, că el în decurs de 30 de ani a fost într'o mare înşelăciune politică, când credea că se poate realiza fericirea ţării şi pe lângă chestiile comune şi a declarat că după o activitate politică de 30 de ani a ajuns la convingerea, că cetăşile chestiilor comune sunt cetăşi, ale cărei chei sunt în mâinile puterilor străine, inimice; sunt astfel de cetăşi, în cari se ascund inimicii ţării şi cu ajutorul căroră nu se poate s'ajunge fericirea acestei ţări. A ajuns aşadară la convingerea aceea, că numai aşa se poate face fericirea ţării, dacă vom dărămă aceste cetăşi, pe cari le-au ocupat inimicii seculari ai ţării, iar la acestea a zis el — cel mai puternic instrument al naşlunii sunt regulamentele camerei, păzirea libertăşii cuvântului în cameră.

Când candidaşii de deputaşi ai coalişiei au accentuat în toată ţara sfinşenia regulamentului camerei, când conducătorii majorităşii de acum au luptat ani de zile pentru susşinerea nealterată a

regulamentului camerei, atunci cred, că sunt îndreptăşii a susşine, că acest parlament nu e chemat să schimbe regulamentul camerei, fără să aducă asupra lui aşa zisul impedimentum publicae honestatis.

În vorbirile de program nu eră accentuat, că domnii deputaşi vor dori schimbarea regulamentului camerei.

Dar poate a fost în vorbirea de tron. Căci e un lucru ştiut de toşii, că în toate părşile lucrările impuse unui parlament, sunt expuse în conture largi în vorbirea de tron, ştiută cu ocazia deschiderei parlamentului. (Mare sgomot), tocmai aşa ca şi în camerele feudale propozişile regestă dau material pentru pertractare în parlament.

Am căutat în vorbirea de tron, ca poate să găşesc printre rânduri, că acestul parlament pe lângă alte îndatoriri li s'au impus şi datoria să schimbe regulamentul de discuşune al dietei. Dar vorbirea de tron cuprinde cu totul alte lucruri, şi vorbeşte despre ele în aşa mod, încât aceste lucruri la tot cazul ar fi trebuit să le rezolve camera înainte de a se luă în discuşune schimbarea regulamentului camerei.

(După ce citeşte pasagiul din mesagiul regal şi se ocupă de vorbirea (program, aşa zicând) rostită de Wekerle cu prilejul deschiderei dietei, urmează:)

Aşadar însuşi guvernul recunoaşte în programul său, că parlamentul numai astfel de hotăriri poate aduce, cari sunt în concordanţă cu opinia publică a ţării.

Domnii deputaşi au spus-o, că modificarea, aceasta a regulamentului camerei nu e nici treaba Coroanei şi prin urmare nici a guvernului, ci asta o pretind chestiile interne ale parlamentului. Dacă e chestia internă a parlamentului, Onorată Cameră, atunci majoritatea trebuia s-o arate asta într'un proiect de rezoluşie. (Mişcare şi contrăziceri în stânga.) Răspunsul la mesagiul nu e numai pentru ca să aducă la cunoşinşa regelui programul de muncă al camerei, ci stabilind lucrurile legislativei, esenţa acestora s-o facă cunoscută şi ţării.

Aş putea să citesc din aceea adresă a majorităşii care nici măcar printre şire nu ne dă a înşelege că parlamentul de azi are lipsă de înşaprirea şi schimbarea regulamentului.

Dar v'oi ceti-o, ca să nu-mi imputaşi, că vreau să pierd vremea cu citări. (S'auzim!) Majoritatea şi în general parlamentul acesta n'a primit înşarcinarea dela naşlune pentru modificarea regulamentului, majoritatea n'a amintit nici odată, că e lipsă de asta, ba în toamna trecută când dl ministru de comerşiu Francisc Kossuth a amintit de revizuirea camerei în partidul independişit, asta a produs în întreg partidul o mare indignare, aşa că nu s'a vorbit mai mult despre lucrul acesta (contrăziceri în stânga) şi numai după ce totăiu au căutat să înmoale spiriţele, a sosit timpul, ca proiectul revizuirii să fie aruncat, ca o bombă, pe masa parlamentului.

Să căutăm On. Cameră cu ce motivaşi dvoastră revizuirea regulamentului. Din majoritate au vorbit până acum 5 inşi sprijinind revizuirea, deputaşi: Tolnay Lajos, Kovács Ernő, Buza Barna iar dintre domnii miniştri contele Andrássy şi Apponyi.

Nu volesc să mă ocupă aci cu vorbirile domnilor deputaşi Kovács Ernő şi Buza Barna, mai vartos cu a acestui din urmă, care a spus numai nişte glume (mişcare în stânga), deoarece amândoi s'au pronunşat pentru revizuire.

Preşedintele: Linişte!

V. Goldiş: Dar mă reînforc la unele argumente ale domnului deputat Tolnay Lajos şi mă volu sili să caut, dacă aceste sunt la locul lor şi sunt de aşa natură, ca să convingă pe ori care despre lipsa revizuirii regulamentului.

Dl deputat Tolnay chiar la începutul vorbirii sale, spune pentruce se recere revizuirea. (Citeşte o parte din discursul lui Tolnay, în care acesta spune că numai parlamentul ungar ţine şedinşe de câte 10 luni şi un proiect de lege se debate luni de-a rândul).

Acesta ar fi dar argumentul, care voui arăta însă, că nu corăspunde adevăratului. Acestă camera ţine şedinşe deja de doi ani; în doi ani sunt cam 720 zile, şi dacă voui căuţi în jur-

Cel dintăi atelier de pietre monumentals aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măestru de monumente şi pietre de cimitir.

Fabricaşle proprii din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Cancellaria şi magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva şi Bánpatak.

nalul dietei, când și a ținut dl Tolnay vorbirea, s'a constatat că aceea ședință a fost a 277. În decurs de doi ani deci camera a ținut 277 ședințe. Din asta se învederează că într'un an camera n'a ținut ședințe de câte 9—10 luni cîmici chiar de 5 luni. Cum se poate deci cu aceea motivă revizuirea regulamentului?

Dl deputat Tolnay zice mai departe următoarele (citește): «In țară e o indemnitate continuă. In era mai nouă de guvernământ afară de două cazuri, fiecare an economic s'a început cu indemnizare». E adevărat, că în Ungaria foarte adeseori a fost necesară indemnitatea, dar credeți mi, nu din cauza opoziției, care e destul de slabă, ci din cauza majorității, a guvernului. Să-și aducă aminte on. camera, că în anul trecut, când dl prim-ministru Wekerle a propus aici, înainte de începerea vacanțelor de vară, ca ședințele camerei să fie amânate până în 10 Oct., atunci colegul și prietinel deputatul Milan Hodja a făcut contra propunere ca ședințele camerei să fie amânate numai până la începutul lui Septembrie. Dacă se primea atunci propunerea noastră, câștigam 6 săptămâni în care timpul puteam desbata cum se cade proiectul de buget.

E foarte clar deci, că argumentul acesta al dl Tolnay nu e la loc.

Zice mai departe colegul deputat, dl Tolnay următoarele (citește cum Tolnay zice că într'o țară omogună din punct de vedere național e de prisos schimbarea regulamentului, căci opoziția poate lupta sprijinită pe opinia națiunii, va lupta mai mult afara decât în parlament, un astfel de regulament încontra obstrucției maghiare niciodată nu se poate aplica). Și apoi mai zice Tolnay: «mi-ar plăcea să văd pe acel președinte care va retrage cuvântul unui deputat ungar ca unui croate».

Argumentul acesta arată, că regulamentul camerei nu trebuie schimbat. Arată încă odată foarte clar cecece a zis Tolnay și continuă: «Față de croați și naționalități e de prisos revizuirea, dar fiind că președintele, cu deosebire, când locul prezidențial îl ocupă Rakovsky poate repune obstrucția noastră în zece zile. Dl Tolnay o spune dar pe șleau, că modificarea regulamentului față de opoziția maghiară e zadarnică, iar față de naționalități e de prisos».

Dl deputat Tolnay spune că scopul propunerii revizuirii regulamentului e ca să asigure trecerea prin parlament a reformei electorale, care trebuie să asigure hegemonia maghiară.

In declarațiunea asta mai înainte (s'auzim în centru) e o colosală greșală iar a doua oară — să mi-se ierte expresia — e multă răutate. Când despre popoarele nemaghiare ale Ungariei, naționalitățile, cari au servit cu credință o mie de ani acestei patrii, când despre popoarele nemaghiare ale Ungariei cari n'au pățit niciodată încontra acestei patrii (mișcare) se afirmă că o minoritate naționalistă va împiedeca mersul regulat al parlamentului: e o insultă grea la adresa naționalităților, cecece noi trebuie să o respingem cu în dignare. (Adevărat! Așa! În centru.)

N. Șerban: o fac pentru Viena!

V. Goldiș: După ce mai citește din discursul lui Tolnay continuă a spune, că parlamentul, care aduce o lege electorală, care să nemulțumească milioanele țării, nu se mai poate numi parlamentul țării ci al stăpânirii de clasă, precum a zis și contele Andrássy, sau cum s'a rectificat mai târziu: e parlamentul păturii superioare, care a exploatat o mie de ani de-arându-i popoarele țării.

Spune mai departe cari sunt cele trei cauze, cari îl îndeamnă pe deputatul Tolnay să nu aibă rezerve față de Viena. Înainte de toate susținerea statului quo ar fi înomis mortală, adică susținerea regulamentului actual ar fi primejdios pentru că și naționalitățile ar prinde ceva putere. A doua cauză e că obstrucția tot așa va putea continua și atunci ca azi. A treia cauză a uitat dl Tolnay s'o spună. (Va urma).

Din străinătate.

Un nou atentat în contra regelui Alfonso. Anarhiștii, acele suflete negre, doritoare de capete încoronate, au făcut o nouă încercare de omor încontra tinărului rege al Spaniei, *Alfonzo al XIII-lea*. Despre săvârșirea acestui atentat sosesc următoarele telegrame:

Barcelona, 12 Martie. Azi eră așteptat să sosească aici regele Alfonso, pentru a trece în revistă flota de războiu austro-ungară, care se află în port. Dimineată la orele 4 înainte de sosirea regelui a explodat o bombă, așezată sub podul, care legă țărmul cu vasul comandantului flotei, peste care trebuia să treacă regele Alfonso. Podul a fost sfărmat total. Explozia a făcut mari pagube în port, caz de moarte nu s'a întâmplat însă, deoarece în timpul acela nu se află nimeni în apropiere.

Atentatul a fost săvârșit de anarhiști spanioli, cari au plecat la Barcelona din Geneva, unde au avut o întrunire, în care s'a hotărât omorirea regelui Alfonso și a prim-ministrului spaniol Maura. Despre planul anarhiștilor guvernul spaniol a fost înconștientat prin consulatul său din Geneva.

Cu toate că poliția a luat toate măsurile de lipsă n'a putut pune mâna pe autori adevărați ai atentatului.

Au fost deținuți mai mulți oameni suspecți.

Cu tot planul infernal al anarhiștilor revista flotei s'a ținut. Regele Alfonso a fost primit cu urări de bine pe vasul comandantului flotei, unde s'a dat în onoarea lui un prânz festiv. La vorbirea de bineventare a contra-amaralului Ziegler, regele Alfonso a răspuns în limba franceză spunând că și în vinele lui curge sânge habsburgic și se simte fericit că a putut vizita flota austro-ungară.

După ce regele a decorat pe mai mulți ofițeri a plecat în aceeași zi la Madrid.

Deschiderea dietei croate.

Ieri a avut loc deschiderea dietei croate într'o agitație colosală a întregii populațiuni.

Deoarece se prevedeau unele mișcări, s'au luat toate măsurile, pentruca să se împiedece orice tulburări. Înca de dimineată, miliția, jandarmeria și poliția a tras un cordon puternic în jurul și înaintea palatului saborului.

Întreagă armata a fost ajustată de războiu. În cazarme stau gata 4 companii de soldați.

Până la 10 ore nici o mișcare. După asta s'au ivit deputații, cari veneau în cete. Toți purtau uniformă neagră. Starcevicenii au intrat în sală toți într'un grup.

Sala e plină, deputații fiind prezenți aproape în număr complet.

In galerii public puțin, câteva dame din societatea înaltă. Rigoarea păstrată la împărțirea biletelor a exchis dela participarea la ședință de ieri chiar și pe studenții universitari.

Ședința o deschide cel mai bătrân dintre deputați, Barcici, la orele 11, salutând pe deputați. Roagă dieta să salute pe deputații sârbi reprezentați în număr așa mare. Starcevicenii protestează, se naște un tumult mare, care silește pe președintele să suspende ședința.

După redeschidere se naște un conflict pentru biletele, cari au fost împărțite de comitele suprem. (Strigăte: *Afară cu curierii*

postali! Afară cu drăbanșii!) Președintele declară de nevalide acele bilete. (Strigăte: *Trăiască președintele!*) Cei din galerii refuzau să părăsească locurile. Cu mare greu au fost golite galeriile, ca să fie ocupate de cei cu bilete valide.

Președintele în vârstă Barcici deschide din nou ședința și spune între altele că întrunirea de azi a dietei e o dovadă clară cum națiunea croată se poartă bărbătește în lupta cu străinii. (Strigăte: *Afară cu străinii! Jos tranșacția! Jos Wekerle! Jos Kossuth!*) Se provoacă la lupta pentru libertate a italienilor, care se aseamănă mult cu cea a croaților. Națiunea croată să nizuiască a scutura jugul străin (Aprobări sgomotoase și strigăte: *Trăiască președintele! Afară cu străinii!*)

Ivan Lorkovici: Jos guvernul maghiar!

După cecece președintele propune ca dieta să exprime recunoștință protocolară națiunii croate pentru bărbăția dovedită în lupta electorală. Exclamă: *trăiască națiunea croată!* (Deputații se ridică de pe bănci și strigă: *Trăiască națiunea croată!*)

Se naște o ceartă furtunoasă între starceviceni și coaliția sârbo-croată.

După ce se face liniște vorbește deputatul Ogresovici, care exprimă părerea de rău, că nu-i reprezentată întreagă națiunea croată.

Sosirea banului.

Când banul a apărut în sala de ședință însoțit de șefii de secție Crnkovics, Mixici și Araniczky și de câțiva comiți supremi, câțiva deputați, cari stau la ușă l-au primit cu: *Jos darabantul! Jos pretinul maghiarilor!*

După ce își ocupă locul citește într'o liniște mormântală autograful regelui prin care se deschide dieta. Deputații l-au ascultat șezând. Când banul a sfârșit cu cetera deputații i au răspuns: *Trăiască regele!* Starcevicenii strigau: *Trăiască regele croat!*

După astea cu toții au mers la biserică. În piața Mark o mulțime mare de oameni huiduiau pe ban și l-au amenințat cu bâtele. Mulțimea strigă: *Piară banul! Piară maghiarii! Să ne despărțim de Ungaria!*

Deputații dela biserică s'au reîntors iar în palatul dietei, unde după ce se votează neîncredere guvernului maghiar și după unele formalități președintele a închis ședința.

Demonstrații.

Pe toate străzile Zagrebului studențimea și poporul a aranjat demonstrații huiduind pe ban și oamenii lui. În piața Tallasich mulțimea adunată striga: *Jos banul! Jos guvernul! Jos Wekerle! Jos Kossuth! Trăiască coaliția sârbo-croată!*

AVIZ!

Abonenții cari nu și-au achitat abonamentul sunt rugați din nou să binevoiască a trimite numai decât, deoarece administrația va sista după 8 zile trimiterea ziarului pe mai departe acelora, cari nu vor plăti.

Administrația ziarului.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al
CREMEI MAKOI-IDEAL
care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.
Face să dispară roșafa feței, piștruiile, petele de ficat ștoate necurăteniiile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:
KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerár — — Makó Újváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
— Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.
Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Bani aruncați în vânt.

O mai mare risipă de bani din visteria țării nu se face în Ungaria, decât cu aruncarea milioanei în scopul colonizărilor. E știut, că colonizările la noi se fac cu scopuri naționale maghiare, dar s'a constatat tocmai contrarul: coloniștii unguri așezați în ținuturi locuite de naționalități și mai ales între români, în loc să soarbă, să maghiarizeze poporul acela se pierd ei de ei, însușindu-și mai întâiu obiceiurile și apoi limba vecinilor lor.

Acum de curând a apărut un raport al ministrului de agricultură Darányi, care adevărește că ministrul a întrebuițat, până acum, șase milioane cor. pentru scopul colonizărilor, milioane, votate la comandă, de deputații unguri, aleși și cu voturile românilor.

S'au cumpărat de tot 25.469 holde catastrale în preț de 5.080.232 cor. pentru colonizări. Statul a cinstit din moșiile lui 32.874 holde catastrale. Și în total au fost colonizate în 16 locuri 1590 familii.

Cu toată truda domnilor dela putere însă, abia 2 comune au fost înființate de nou: Igazfalva în comitatul Caraș-Severinului și Szilágyi în Bacica.

Coloniștii sunt apoi îngrijiți de guvern, ca puii golăsei de vrabie, cari așteaptă să le cadă toate de-a gata în gură. Domnul ministru, adevărat, le dă tot felul de sămânțe, mlădițe de pomi și vite de prăsilă, ba le mai regulează până și ulițele și fântânile din colonii. Cu un cuvânt le pune bucatura în gură și totuș nu s' harnici nici să o mestece.

Așa se face dreptatea în țara asta: un popor e îndopat de pe spatele celorlalte și până ce alte milioane de locuitori trăiesc amar și lucră pentru 30 creișari la zi, ba mai iau și bățul pribegiei, coloniștii duc o viață de trântori.

Iată cu câtă ușurință se aruncă în fericița Ungaria, — banii în vânt.

NOTĂȚI.

ARAD, 13 Martie n. 1908.

— Felicitare. Primum următoarea telegramă:

Gratulez bravilor nostri deputați ai partidului național la lupta vitează. Virtus romana rediviva! George Pop de Băsești.

— Iubileul »Gazetei«. Iată telegrama pe care partidul deputaților naționaliști a expedat ieri ziarului »Gazeta Transilvaniei«, care a împlinit 70 de ani de existență:

»Gazeta Transilvaniei«, Brașov.

»Cu deplină recunoștință pentru neobosită luptă purtată 70 de ani pentru înaintarea întreg neamului românesc și libertatea tuturor popoarelor, ne asociăm serbării jubilee a »Gazetei Transilvaniei«.

»Greutatea zilelor de acum ne face să înțelegem pe deplin dificultățile cu cari a trebuit să lupte răzbindu-le, primul ziar românesc deșteptând, luminând și chemând la noaua viață poporul cărui s'a dedicat.

»Munca cinstită și lupta consecventă, neșovăitoare pusă în serviciul partidului național român pentru dezvoltarea națiunii române și păstrarea individualității ei asigură »Gazetei Transilvaniei« loc de frunte în evoluția întreg neamului românesc.

»Clubul deputaților naționaliști din Budapesta: Mihali, prezident, Polyi, Bredicean, Hodja, Oncu, dr. Lucaciu, dr. Popovici, Pop, Suci, Goldiș, Damian, Vaida, Viad, Maniu, Bella, Kollar, Serban, Mrksty, Skicsák, Ivánka.

— Predică. La dorința publicului din Arad de a ști mai înainte când se predică în biserică, începem a vesti că Duminecă va predica profesorul Nicolau Mihulin în catedrala din Arad.

— Schimbarea numelui comunelor din cercul pretorial al Șiriei. În înțelesul alianței 4 al articolului de lege IV din 1898 după încheierea lucrărilor comisiei comitatense referitor la numirea comunelor și altor localități, președintele Șiriei, Faragó a convocat pe toți notarii cercului la o conferință spre a-le aduce la cunoștință hotărârea comisiei.

Numele comunelor acestui cerc, cu privire la acee, că fiind acest ținut podgorie, nici din alt punct de vedere nu este bine să se schimbe. Comisia comitatensă a hotărât pentru comuna Cherechiu (Kerek) numele din vechime »Erdős-kerek« deoarece în țară sunt mai multe comune cu această numire. Referitor la comuna »Covăslin« comisia a hotărât să i se dea numele ce l-a avut vechiul oraș din sec. XII »Kovászk«: Vârșandul-vehiu să se numească în viitor »Vârșand« iar Vârșandul uoguresc să se numească »Vârșandul nou«.

— Caz de moarte. Stimatul nostru amic dr. Aurel Novac, deputat și avocat în Biserica-Albă a fost crud încercat de soarte: după cum ne telegrafiază din Viena, azi a avut durerea să peardă din viață pe fiica sa adorată, în vârstă de 15 ani, singurul copil ce avea, mângăierea și comoara vieții sale.

Ii trimitem cele mai adânc simțite condoleanțe.

— Reactivarea lui Hieronymi. Din Budapesta se anunță că acolo se comentează viu o numire, care sa va și întâmpla în curând. Dorința lui Kossuth este, ca să numiască de comisar al canalului Dunăre-Tisa pe fostul ministru de comerț Hieronymi. Ideia facerii acestui canal se datorește lui Hieronymi, care a și făcut planul.

— Demonstrațiunea universitarilor în contra partidului pașoptist (48). Din Budapesta se scriu următoarele: Universitarii au dat alături un banchet la »Saskő« în onoarea deputatului Hoffmann Oito, la care a asistat și bătrânul Szappanos, președintele partidului pașoptist (48) extrem.

După banchet o parte a universitarilor au mers la cafeneaua »Balaton«, unde se adună de obicei deputații kossuthiști.

La demonstrații s'au mai alăturat și oameni de pe stradă și au început să fiure și să strige contra deputaților afători în cafenea. După aceasta au mers la »Hotel Royal«, unde este clubul partidului kossuthist; aici deasemeni au demonstrat în contra lui Kossuth și a partidului său, spărgând ferestrele hotelului. Intervenind poliția i-a împrăștiat pe demonstrații. După aceasta o parte din ei au mers la cafeneaua »Abbazia«, unde i-au aclamat pe Carol Eötvös, care se află aici.

— Restaurarea antistiei comunale în Nădlac. La alegerea antistiei comunale din Nădlac românii cu slovacii au luptat în bunăînțelegere, fiind în preună, ca frați de aceeași suferințe și au votat până la unul pentru reușirea listei în comun stabilită.

Astfel a fost ales primar Sofronie Chicin, sub-jude slovacul George Fabri, casier comunal Mihai Dovay, perceptor de dare Petru Flores, tutor orfanii Stefan Cirlac, iar jurați comunali: Dimitrie Stoia, Gheorghe Chiș, Dimitrie Moș, dintre slovaci Ioan Bartolomei, Ioan Srtaca, Ioan Nagygyuris și ungurul Stefan Boros.

Ne bucurăm și noi de lupta asta întovărășită a românilor cu slovacii din Nădlac și ne pare bine, când vedem alăta înțelegere între români și slovaci.

— Studențimea română a academiei montanistice din Leoben a luat în adunarea ținută în Martie 1908 deciziunea unanimă de a trimite comitetului executiv al studențimii române din Viena următoarea telegramă: »Tinerimea universitară română din Leoben felicită pe studenții români din Viena pentru energia lor pășire, care tinde la crearea unei universități române în Cernăuț. Ea felicită cererea aceasta nu numai din cauză, că

prin realizarea ei se va delătura o lipsă până acum foarte tare simțită, prin care delăturare vor vedea și românii din monarhia austriacă un orizont mai senin, ci și prin faptul, că noua universitate, fiind a treia universitate românească, va însemna o izbândă a românismului întreg.

Tinerimea română din Leoben prelinde dela studențimea română din Viena, de a lupta și mai departe pe calea aceasta pentru cultura poporului român și promite totodată, că i va da tot concursul ei moral și material.

Pentru studenții români al academiei montanistice din Leoben: *Ille cav. de Popescu*, cand. ing. mont. *N. Vernescu* cand. ing. mont. *A. Stolca* cand. ing. mont. *Leoben*, în 10 Martie 1908.

— Defraudare de 100.000 coroane. La »Banca economilor din Palanca-veche« au dat de urma unei defraudări în sumă de 200.000 coroane. Cercetarea nu este încheiată încă. Societatea aceasta i-a îndemnat pe economi a-ș ridica depunerile dela alte bănci și a le depune la numita bancă. Banca din Semniț care este interesată la banca aceasta cu 150.000 cor., a trimis zilele trecute pe un amplotat al său să controleze registrele băncii numite. Fiind încunoștințat despre aceasta învățătorul Mateiu Merțluft care a fost contabilul băncii, azi s'a sinucis. A lăsat o epistolă în care pune toată vina în sarcina antecesorului contabil Antalik Hugó. Defraudare a produs mare consternație în întreg comitatul.

— Restaurația antistiei din Cermel s'a întâmplat în ordine, deși corteșirile s'au început încă din Ianuarie. Voturile române-ungurești sunt aproape egale. Cu toate aceste lista românească a învins pe deplin. Incepând dela primar până la al treilea jurat s'au ales candidații listei românești — toți români — iar la postul al patrulea de jurat românii n'au candidat, fiindcă acesta e pentru domeniile ungurești. Avis ziarului »Függetlenség« cu »Magyarok győzelme«. Și de astădată e dovadă că, dacă poporul ascultă de conducătorii firești face ispravă bună! Laudă vouă cermelenilor!

— O nuntă frumoasă țărănească. Ni-se scrie: În ziua de 1 Martie și a sărbat cununii frumoasa și brava fetiță Marta Colibaș cu harnicul și fruntașul fecilor Iosif Pollac, ambii din Illa murășană. Ca nași au participat bravul și însuflețitul nostru luptător național, dl dr. Stefan Rozvan cu gentila sa soție Felicia dr. Rozvan, iar ca vifăr dl dr. Stefan Chirilovicu, candidat de avocat, cari ne au câștigat o plăcere nespusă cu aceea, că am avut ocaziune a ne delectă la o nuntă frumoasă țărănească românească, ce va fi pe mult timp neuitată de toți acela, cari au putut avea plăcerea să o privească.

Duminecă în ziua nuntii de-a de dimineață începe să se adune mult popor și din satele învecinate, iară pe la 11 ore eră așa mulțime pe stradă, ca la târguri mari. Așteptau toți cu nerăbdare conductul de nuntă. La 1 și jum. vifărul îmbrăcat tot în costumul național, vine la casa nașilor, ca să i ducă la casa nuntașilor, după scurt timp vin nașii însoțiți de vifăr și pleacă către casa socrului mic. D-na nașă eră îmbrăcată în costum minunat românesc, în care apără atât de frumoasă și fermecătoare de o priveam cu toți uimiți și ne uitam la ea surprinși ca la un lujer pogorit din cer.

Strângându-se toți nuntașii la casa socrului mic a plecat conductul de nuntă către biserică. În frunte mergea călare vifărul, după dânsul muzica suflând marșuri românești cu trîmbițele lor de răsună orașul întreg. După muzică a urmat un car tras de patru boi frumoși; în car erau nașii și părechea tină. Carul și spițele roatelor erau împodobite cu frunză verde, cu cununii de fonfii, pe cari erau așezate o mulțime de rose frumoase, pe deasupra carului erau trase din cununii de fonfii patru cercuri de triumf, cari încă erau împodobite cu rose frumoase, jugurile boilor erau asemenea împodobite cu cununii verzi și roze; dela coarnele boilor dinău până la leucile carului încă erau atârdate cununii de frunză verde împodobite cu roze. Așa eră de frumos carul acesta, de ni-se părea că vizăm și că au căzut chiar din rai.

După acest car au urmat alte cară, cari erau deasemenea împodobite cu frunză verde, cununii de fonciu și cu roze, așa cu toți nuntașii veneau în cară de bol. Așezându-se cu toții, a plecat conductul de nuntă și mulțimea de popor stătea și privea uimit la frumosul conduct și îl primea cu strigăte însuflețite de »Să trăiască«. Și străinii erau frapați de tabloul frumos ce au putut vedea.

Un oaspe.

— Cărți și reviste oprite în Ungaria. Guvernul »mare« din Budapesta a oprit din Ungaria următoarele ziare, reviste și cărți române:

1. Ziarul »Secolul« din București.
2. Revista »Vieața românească« din Iași, redactată de C. Stere și P. Bujor.
3. Cartea »Neamul românesc în Ardeal și Țara unghurească« de dl prof. univ. N. Iorga din București (apăruită în 1906 la București, Institutul »Minerva«, 2 volume).
4. Cartea »Stefan cel Mare« de Alex. Lăpadatu (București 1904).
5. Cartea »Avem cu ce să ne mândrim« de T. Dușescu-Dușu (București 1903).
6. Cartea »Mihail Eminescu. Scrieri politice și literare, vol. I (1870—1877)« (București 1905).

Au mai fost oprite:

Ziarul slovac »Rovnost Ludu« din Chicago (America).

Revista cehă »Nase Slovensko« din Praga.

Ziarul sloven »Stjerca« din Ptuj (Carintia).

— Prelegeri publice în Brașov. Despărțământul I. (Brașov) al Asociațiunii — scrie »Gazeta« — va întocmi în săptămânile viitoare un ciclu de prelegeri publice, ce se vor ținea Duminica la orele 6 p. m. în sala festivă a gimnaziului român din loc.

Șirul acestor conferințe e următorul:

Duminică în 2/15 Martie. Profesorul Andrei Bărganu: »Din trecutul Românilor din Brașov«.

Duminică în 9/22 și 16/29 Martie. Profesorul dr. Al. Bogdan, despre »Strigoii, de M. Eminescu«.

Duminică în 23 Martie v. (5 Aprilie n.) Profesorul Aurel Ciortea: »Trei chestiuni din fizică (Căderea, atracțiunea universală și formele energiei)«.

Duminică în 30 Martie v. (12 Aprilie n.) Profesorul Ion Petrovici: »Urme din Roma antică«.

Duminică în 6/19 Aprilie, dl dr. N. Vecrdea, dirigent de bancă: »Socialismul modern și naționalitatea noastră«.

Intrarea e liberă.

— Impăratul Germaniei și știința. »Börsen-Courier« anunță că, la dorința împăratului Wilhelm, prof. Dieltzsch, unul dintre cei mai însemnați asiriologi, își va pune în slujba teatrului cunoștințele sale despre popoarele asiriene și va ajuta cu sfaturile sale la punerea în scenă a balletului »Sardanapal«. Impăratul dorește să se reprezinte un bșiet istoricește exact până în cele mai mici amănunte.

Pregătirile au început și, după cum spune Dieltzsch, peste trei săptămâni se vor regula amănuntele inscenării. Lucrarea e ajutată și de învățații din străinătate, cari trimt explicații și tablouri, astfel că material e în de-ajuns. Toate schițele originale se arată împăratului, în a cărui arhivă se vor păstra.

— Săpun de viole de Parma. Sub această nume de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu lubeste mirosul de viole? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Welsz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

»Ultime informațiuni.

Italia și românii. »Gazeta del Popolo« publică din Budapesta un lung articol în care se descopere pressei italiene întreaga prigonire pe care o suferă presa română din statul ungar, precum se face și o amănunțită expunere a selvătăciilor regimului reacționar. Măcelurile dela Pánade și Cernova, procesul acesta oribil contra slovacilor, interpelarea lui Maniu și barba-

riile jandarmerești, toate sunt expuse, clar și cu multă căldură.

Comentariul ce se face este foarte măgulitor pentru noi românii.

Obstrucția continuă.

— Ședința dela 13 Martie a Dietei. —

— Prin telefon. —

Prezidează Justh. Dintre naționaliști sunt de față dr. N. Oncu, dr. G. Popovici, dr. St. Petrovici, dr. I. Suci, V. Goldiș, dr. A. Vlad, dr. A. Vaida, dr. I. Maniu, V. Damian, dr. V. Lucaciu, dr. T. Mihali, M. Polyt, Kollar, Ivanka, Hodja, Mrksici, Manoilovici.

Senzația zilei este vorbirea dizidentului Benedek János, care a vorbit despre naționalități cu multă simpatie.

Ședința început la orele 10, fiind la ordinea zilei proiectul de revizuire al regulamentului dietei.

Benedek János vorbește pe larg despre chestia națională, dovedind nu numai o conștiințioasă cunoștință a lucrurilor, dar și un sentiment de dreptate și iubire de oameni. S'a exprimat despre români cu simpatie chiar mai multă decât s'a exprimat în vorbirea lui Thoroczky. Declară că primejdia naționalităților, pe care o tot invocă guvernul, nu este decât o fantomă. Trecutul naționalităților este o probă de credința lor pentru patrie și iubire a maghiarizmului nu va să zică a urii naționalitățile, cum fac mulți din majoritate. Imi iubesc neamul, zice, dar iubesc și omenimea, căci suntem un atom din totalitatea omenimei (aplauze între naționalități).

Mă doare adânc văzând că majoritatea tratează pe naționalități ca pe niște dușmani ai patriei. Dar naționalitățile sunt frații nostri și dacă în trecut au fost neînțelegeri, nu-i urmare ca să ne învrăjibim și pentru viitor, ci să fie odată înțelegere și pace de-săvârșită (aplauze între naționaliști Arată că deputații naționaliști în tot decursul discuțiunii asupra revizuirii au ținut un limbajiu demn, purtând discuție la nivel înalt: nu e deci nici politic nici drept a le răsplăti cu ignominie și calomnii.

Fără a respecta naționalitatea altora, nu putem să câștigăm titlu la respectul drepturilor noastre, zice. Suntem fii aceleași mame, cu drepturi egale (aplauze între naționalități). Ce înălțătoare priveliște ar fi dacă am face cu puțință ca patria, mama noastră comună, să aibă față radioasă, iubindu-ne deopotrivă și simțindu-se iubită de toți.

Continuă a vorbi pe tema asta atât de cald, în tabiouri atât de vii și având comparații așa de superbe, că storce aplauzele întregii camere.

Termină respingând proiectul de revizuire. (Naționaliștii îi fac ovațiuni. Dintre kosuthișii mulți îi fac însă reproșuri).

Se face pauză de 10 minute.

După redeschidere vorbește dr. Milan Hodja, admirabil, convingător și cu o căldură comunicativă. Arată pe larg că revizuirea nu înseamnă asigurarea parlamentarismului, ci face parte din mijloacele cu ajutorul cărora guvernul vrea să conștate, să zădărnicească sufragiul universal (aprobări între naționalități). Incontra unei astfel de tendințe și apucături, obstrucția este un drept! De altfel chiar cei ce susțin revizuirea trebuie să recunoască îndreptățirea obstrucției când e vorba de a împiedeca o

reformă nu numai inutilă, dar osândită de țara întreagă.

Polemizează cu Andrassy, care vrând să sperie pe naivi, spunea pe culoarele camerei că revizuirea este cu atât mai necesară, cu cât pe lângă actualul regulament 20 deputați ușor ar putea să țină pe loc legislația țării chiar când dușmanii ar fi la hotar. Argumentul acesta este o mare ipocrizie și viclenie.

În ce privește pe naționalități, ele n'au de altfel nici un interes să facă obstrucție ci ar fi mai bucuroase să poată discuta proiectul sufragiului universal. De ce nu a venit guvernul cu acest proiect?

Combate pe rând motivele invocate în favorul revizuirii precum și comparația deasă și ridicolă cu Englitera. Conjură majoritatea să nu forțeze revizuirea cândam avea o țintă mai mare de ajuns (ovațiuni entusiaste între naționalități).

Dieta croată se va dizolva.

Budapesta, 13 Martie. Guvernul maghiar văzând că banul Rauch nu poate stăpâni cu actuala dietă croată, amenință cu o nouă dizolvare. Ajurnarea dietei este iminentă. În acest caz Supilo și tovarășii săi vor veni cât mai iute la Budapesta.

Economic.

Adunarea generală a »Sebeșanei«.

În 10 l. c. s'a ținut adunarea generală a Institutului de credit și economii »Sebeșana«. Au luat parte la aceasta adunare 18 acționari reprezentând 600 acțiuni. În direcțiune a fost aleși 5 membri și anume: Ioan Oncescu, Ioan Bojița avocat, Avram David, Vasile Rahovean, Constantin Colbazi. În comitetul de supraveghiere 2. Eustachiu Cibu și Ioan Ocța.

Ca on. public cetitor să și formeze o idee despre starea acestui Institut imi las vreau prezenta câteva date.

În decursul anului 1907 Institutul a înființat 3 filiale în Vințul de jos, Drasov și Căinic.

Revizuirea anului 1907 a fost de coroane 6.116.790 72 față de anul trecut o creștere de cor. 1.617.963 08. Depunerile a fost cor. 1.050.255, față de anul trecut o creștere de cor. 183.502. Fondul de rezervă este cor. 100.000 egal capitalului de asociare. Fondul special de rezervă pentru eventualele pierderi este de cor. 13.769,12. Fondul de penziune este de cor. 25 311,72.

Pentru scopuri culturale Institutul »Sebeșana« a dat dela înființare până în prezent cor. 40.000. În anul 1907 pentru scopuri culturale s'au votat cor. 1600.

Veniul curat al anului 1907 au fost de cor. 28.078,17 mai mare ca în anul precedent cu cor. 698,61.

Din toate acestea rezultă că Institutul »Sebeșana« este așezat pe baze solide și poate privi cu încredere în viitorul său.

De încheiere o modestă rugare aș avea cătră direcțiunea Institutului »Sebeșana« și anume: Să binevoiască ca din suma destinată pentru scopuri culturale a pune două premii de câte 100 cor. pentru acei învățători de pe teritoriul de operațiuni a Institutului cari vor înființa școlile de adulți în comunele lor. Am zis aceasta pentru că sunt comune și mai ales pe teritoriul filialei Drasov și Vințul de jos unde abia găsești 5—6 bărbai cari să știe cei și scrie.

Inchelu dorind »Sebeșanei« un caid:

Cu Dumnezeu înainte! Săcășan.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 13 Martie 1908.

INCHEREA la 1 ORĂ:

Grân pe Apr. 1908 (100 kg.)	24 22—24 24
Secară pe Apr.	21 52—21 54
Ovăș pe Apr.	15 76—15 78
Cărbuni pe Mai 1908	13 36—13 38

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

10778/1907 tkvi szám.

Együttes

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Don Ignát kurticsi lakos mint jelentkező és kiskoru Árgyelán Mária mácsai lakos mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehaj-zaknak Morár Gábor Illés kurticsi lakos végrehaj-zást szenvedő elleni 300 kor, tőke követelés s árúlékai egy 117 kor, 73 fillér tőke per és végrehaj-zási megállapított költségek iránti végrehaj-zási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő vármegye Kurtics községében fekvő a kurticsi 52 számú tjkvben A. I. 13. 14. 16. 18. 19. 21 és B sor 1729.1926.2374.1790/a. 1927/a. 2375/a és 49a hrs a. felvett 435 számú ház udvar és kert egy szántó földekből Morár Gábort illető felerész á yadára az árverést 1101 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elreделte, és hogy a zennebb megjelölt ingatlanhányadok

z 1908 évi márczius hó 23-ik nap-jának délelőtti 9 órakor

Kurtics község házánál megtartandó nyilvános ár- vésen olyképp fognak eladatni, hogy a menyin- en az ingatlan hányadok a C. 38 alatti özvegyi aszonélvezeti jog erejéig özv. Morár Demeterné zél. Lukuczsa Anna javára bekebelezett szolgálmi g fenntartásával oly árban adatnék el, mely a zolgalom telekkönyvi bejegyzését megelőző teher- tel fedezete szempontjából ezennel meg állapított 48 korona összegét meg nem üti az árverés aláíytalaná válik és az ingatlan a szolgálmi jog tartása nélkül a kitűzött határnapon újabban 348 koronán alul is elárvereztetik. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan- hanyadok becsáának 10% át vagyis 110 kor. 10 lért készpénzben, vagy az 1881. LX. 42 §-ában lzet árfolyással számított és az 1881. évi no- ember hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi mi- lsteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes tőkepariban a kiküldött kezéhez letenni, avagy

az 1881. LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánat- pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki- állított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Arad, 1907. évi november hó 8-ik napján.

Akney, kir. tszéki bíró.

Ministerul Financelor.

Directiunea Datoriei Publice și Pensiunilor Datoria Publică.

Nr. 137652 20 Februarie 1908.

Publicațiune.

A 35-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortisabilă din 1890 împrumutul de 274,375.000 lei se va efectua în ziua de **19 Martie/1 Aprilie 1908**, la orele 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiunilor stabilite prin regu- lamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 4,418.000 în proporția următoare:

221 titluri de câte	5.000 Lei	1,105.000
530 » » » »	2.500 »	1,325.000
1325 » » » »	1.000 »	1,325.000
1326 » » » »	500 »	663.000

3402 titluri pentru nominală de Lei 4.418.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Datoriei Publice și al Pensiunilor **I. Ionescu.**

Czernoczky Mihály

magazin de ghetes pentru dame și bărbați.

ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie. Prețuri ieftine.

- Ghete de șevro pentru domni 1340 cor
- » » box » » 1160 »
- » » șevro cu bumbi p. dame 1090 »
- » » cu șirete pentru dame 960 »
- » » box cu șirete p. dame 830 »
- » » pele de vițel p. dame 760 »
- Jumătăți de șevro brun 900 »
- Jumătăți de șevro 760 »
- Jumătăți de căprioară 640 »
- Ghete tari de muncitori dela 7— cor.
- Ghete de copii dela 3— cor.

Czernoczky Mihály maeștru păpușar.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca'n Ame- rica, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

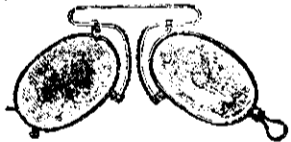
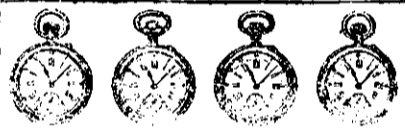
Dă lămuriri prima întreprindere din Un- garia de Sud de mașină de împletit în casă

Kötögép vállalat, Szeged, strada Iskola nr. 18.

Unde să cumpere omul cele mai bune, mai ieftine și mai fine **oroloage, tvikeri, ochelari, lanțuri de oroloage din aur, argint și nichel pentru strapate.**

Atelier mare **de reparat ciasornice** în mod favorabil și punctual, lucrările trimise din pro- vincie se săvârșesc punctual și repede.

Francisc Rill SIBIU, str. Cismădiei Nr. 16.

Făină de orez, perii de dinți, cosmetecuri de bărbierit cea mai fină calitate.

RIEDL ÖDÖN

fabricant de pepteni și prăvălie de garnituri de păr pentru dame — săpun, perii, parfum și mărunțișuri.

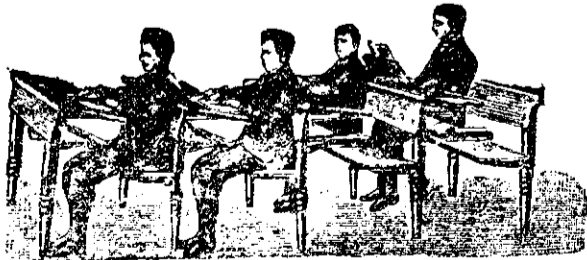
Arad, József főherceg-ut 9. (vis-a-aviz de biserică nouă evanghelică.) Telefon 572.

Tot felul de lucruri în bransa aceasta, lorgnete de scoi- că brună și deschisă, os de elefant, de os veritabil de bivol ș. a. repararea cu prețuri favorabile.

Pomadă de mustață, perii de mustață, punguțite de mână și portmonenei, bricege, briciuri foarfeci, isornul cel mai ieftin de unde se pot procura.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se reco- mandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două lo- curi de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță mini- mală, călmar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mă- rimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszében, Elisabethgasse 53. **Wilhelm Connerth.**

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane Harmonice

în prețul de fabrică se pot căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în loc sau în provincie o săvâr- șește prompt.

Cel mai mare magazin **TRISKA J.** de piane în Ardeal **BOICZSAR** Sétatér-u. 10. (Casa propr.)

„AGRICOLA“

institut de credit și economii societate pe acții în Ecica (Toronto).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «AGRICOLA» societate pe acții în Ecica, sunt invitați la

a III-a adunare generală ordinară

care se va ține în 29 Martie n. 1908 la 10 ore a. m. în localitatea institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului net.
4. Alegerea a 9 membri în direcțiune pe un period de 6 ani, în sensul §. 32 din statute.
5. Alegerea președintelui institutului pe un period de 6 ani, în sensul §. 31 din statute.
6. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii.

Direcțiunea.

Active.		CONTUL BILANȚ.		Pasive.	
	Coroane.	fil.		Coroane	fil.
Casa în numărar		1670	15	Capital societar	70000—
Portofoliu: cambii de bancă	128654·18			Fond de rezervă*)	315·82
cambii hipotecate	78216—	206870	18	Depuneri spre fructificare	71907·64
Imprumut hipotecar		14400	—	Reescont	82915—
Imprumut pe obligațiuni		3319	—	Hipotecă cedată	13400—
Cont-Curent		1831	78	Diverse conturi creditoare	1682·13
Efecte proprii		3030	—	Depozite de casă	850·84
Diverse conturi debitoare		1694	08	Dividendă neridicată	460·93
Bon la bănci		1423	83	Interese tranzitoare	2132·73
Capital societar nevărsat		14991	—	Profit net	5584·93
		249250	02		249250 02

*) Cu dotațiunea anului crt. se urcă la Cor. 1500.

Debit.		Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	Coroane	fil.		Coroane	fil.
Interese după depuneri	3364·41			Interese de escont	16263·69
Interese de reescont	6528·53			» dela împrumuturi hipotecare	893·24
Interese după hipotecă cedată	638·10	10531	04	» dela obligațiuni	310·46
Darea directă	1391·11			» de Cont-Curent	105·90
Dare 10% după depuneri	336·45	1727	56	Venite dela efecte	13·66
Birou și chirie	545·22			Proviziuni	2465·63
Salare	910—				
Porto și diverse	415·83				
Marce de prezență	338—	2209	05		
Profit net	5584·93	5584	93		
		20052	58		20052·58

Ecica la 31 Decembrie 1907.

Val. Magdu m. p.,
director executiv.

Fran cisc Buzariu m. p.,
contabil.

DIRECȚIUNEA:

V. Petrovicu m. p. St. Ghilăzanu m. p. I. Magdu m. p. Volt. Agotescu m. p. M. Ghilăzanu m. p. Gl. Brenda m. p. S. Mioc m. p.

Subsemnații membrii ai comitetului de supraveghiere am examinat contul prezent al Bilanțului și Profit și Perdere și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în consonanță și exacte.

Comitetul de supraveghiere:

Iullu Magdu m. p. George Krețlu m. p. George Serb m. p. Ioșca Mioc m. p. Nicolae Nicolin m. p. Moise Brânda m. p. Petru Mioc m. p.